

Dosarul nr. 2ra-117/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Lavric)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A.Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Sergiu Dorneanu, reprezentat de avocatul Ruslan Berzoi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Dorneanu împotriva Ministerului Justiției, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Sergiu Dorneanu, admis apelul declarat de Ministerul Justiției, a fost casată hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 07 septembrie 2019 Sergiu Dorneanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, în temeiul hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr.2-1198/2002 din 02 mai 2002, Consiliul mun. Chișinău a fost obligat să acorde familiei sale spațiu locativ, având în vedere că începând cu anul 1991 a deținut diferite funcții ale efectivului de trupă și a corpului de comandă în cadrul poliției.

A menționat că până în prezent documentul executoriu eliberat în temeiul hotărârii din 02 mai 2002 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, transmis spre executare silită nu a fost executat, administrația publică invocând lipsa spațiului locativ și a resurselor financiare pentru construirea locuințelor.

Ulterior, Sergiu Dorneanu a solicitat instanței de judecată schimbarea modului de executare a hotărârii, însă cererea i-a fost respinsă.

A susținut că la 12 februarie 2007, executorul judecătoresc a solicitat Procuraturii mun. Chișinău intentarea în baza art.320 Codul penal a urmăririi penale în privința Primăriei mun. Chișinău pentru eschivarea cu rea-voință de la executarea hotărârii judecătorești, în pofida acestui fapt, începerea urmăririi penale nu a fost dispusă.

A relevat că deși în repetate rânduri s-a adresat la toate instituțiile statului în vederea executării hotărârii aceasta nu a fost executată, iar familia sa până în prezent nu a fost asigurată cu spațiu locativ.

A solicitat reclamantul Sergiu Dorneanu constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral în mărime de 1 900 de euro cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Sergiu Dorneanu a fost admisă parțial, a fost constatat încălcat dreptul lui Sergiu Dorneanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 2-1198/02 din 02 mai 2002 în perioada iulie 2016 – septembrie 2019, a fost încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Sergiu Dorneanu suma de 25 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 23 decembrie 2019 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 14 ianuarie 2020 Sergiu Dorneanu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Sergiu Dorneanu, admis apelul declarat de Ministerul Justiției, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Sergiu Dorneanu a fost respinsă integral.

La 18 noiembrie 2020 Sergiu Dorneanu, reprezentat de avocatul Ruslan Berzoi, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea diminuării prejudiciului moral cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu concluzia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece la emiterea acestora instanțele de judecată inferioare au aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural.

Instanța de apel la emiterea deciziei a încălcat normele de drept material și a dat o apreciere arbitrară probelor administrate la actele cauzei.

A susținut că prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 mai 2002 Primăria mun. Chișinău a fost obligată să-l asigure pe Sergiu Dorneanu cu spațiu locativ. Fiind intentată procedura de executare silită, până în prezent,

hotărârea privind asigurarea cu spațiu locativ a recurentului nu a fost executată, aceasta aflându-se în gestiunea executorului judecătoresc Roman Talmaci.

A menționat că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, recurentul s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral. Corespunzător până în prezent au fost emise două hotărâri judecătorești irevocabile (decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-2411/13 din 11 septembrie 2013 și încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-601/17 din 05 aprilie 2017), prin care a fost constatat încălcarea dreptului lui Sergiu Dorneanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 02 mai 2002, fiind formată o practică în acest sens. Astfel, prezenta acțiune este identică cu cele 2 acțiuni menționate, doar că prejudiciul solicitat este identificat pentru o altă perioadă.

Prin urmare, instanța de apel a făcut o abordare eronată și lipsită de suport legal, care lezează dreptul recurentului la un proces echitabil și anume că hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 mai 2002 a căzut în desuetudine, odată cu încetarea raporturilor de muncă precum și abrogarea la 05 martie 2013 a normei legale în temeiul căreia a fost emisă hotărârea judecătorească privind asigurarea cu spațiu locativ a recurentului.

La fel, a considerat greșit argumentul instanței de apel precum că pretențiile recurentului pentru neexecutarea hotărârii judecătorești după 05 martie 2013 nu este justificată legal deoarece, hotărârea judecătorească la care acesta face trimitere nu mai putea fi executată, aceasta fiind depășită (caducă).

În acest sens este relevant de menționat că argumentele invocate de instanța de apel anterior au fost apreciate corespunzător de Curtea Supremă de Justiție în hotărârile emise pe cauzele menționate supra.

Prin notificarea din 02 decembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 10 decembrie 2020 Ministerul Justiției, Primăria mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci au recepționat copia recursului declarat de Sergiu Dorneanu (f.d. 134-136), însă nu s-au folosit de dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 29 septembrie 2020. Iar, la 18 noiembrie 2020, adică în termenul prevăzut de lege, Sergiu Dorneanu, reprezentat de avocatul Ruslan Berzoi, a declarat recurs.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 20 ianuarie 2021 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în

recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat și de a menține decizia instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) - (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Conform art. 1 alin. (2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Din materialele dosarului rezultă că, prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 02 mai 2002, devenită irevocabilă la 17 mai 2002, Primăria mun. Chișinău a fost obligată să acorde familiei Dorneanu spațiu locativ sub formă de apartament sau casă, potrivit normelor stabilite de legislație.

Hotărârea judecătorească menționată a fost prezentată spre executare Departamentului de Executare a Deciziilor Judiciare a Ministerului Justiției al RM, care a solicitat Primăriei mun. Chișinău executarea benevolă a hotărârii nominalizate. Prin scrisoarea nr.06-116/1008 din 12 noiembrie 2002, Primăria mun. Chișinău a comunicat că din lipsa resurselor financiare nu are posibilitate de a executa hotărârea instanței de judecată, iar multiplele demersuri adresate Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova de a prevedea mijloace financiare și implicarea în soluționarea problemei abordate au rămas fără soluționare.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 noiembrie 2002, a fost dispusă restituirea titlului executoriu nr. 2-1198 din 02 mai 2002 fără executare creditorului Dorneanu Sergiu, fiindu-i explicat ultimului dreptul de a prezenta documentele de executare silită spre examinare sau de a se adresa în instanța de judecată privind schimbarea modului și formei de executare a hotărârii.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 martie 2003 a fost dispusă schimbarea modului de executare a hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 02 mai 2002, prin încasarea de la Primăria mun. Chișinău în beneficiul familiei Dorneanu a costului unui apartament cu trei camere în sumă echivalentă cu 17000 de dolari SUA la data executării hotărârii.

Prin decizia Colegiului civil al Tribunalului Chișinău din 04 iunie 2003, recursul declarat de către Primăria mun. Chișinău împotriva încheierii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 martie 2003 a fost admis, casată încheierea recurată și respinsă cererea privind schimbarea modului de executare a hotărârii judecătorești din 02 mai 2002.

Prin încheierea nr. 5-476 din 28 noiembrie 2005 emisă de către Oficiul de Executare Centru mun. Chișinău, titlul executoriu nr. 2-1198 din 02 mai 2002 a fost primit iarăși spre executare, fiind intentată procedura de executare.

În urma solicitării executării benevole a hotărârii judecătorești din 02 mai 2002, prin scrisoarea Direcției Generale Locativ Comunale și Amenajare a Consiliului mun. Chișinău nr. 62-i/06 din 22 februarie 2006, a fost solicitată prezentarea unor documente suplimentare.

Întru executarea solicitării, recurentul/reclamant Sergiu Dorneanu a prezentat Secției juridice a Direcției Generale Locativ Comunale și Amenajare a Consiliului mun. Chișinău pachetul de documente.

Ulterior, la 28 aprilie 2006, prin petiția nr. D-4022/06, în mod repetat a fost solicitat Consiliului mun. Chișinău executarea hotărârii judecătorești privind acordarea spațiului locativ, la care Direcția Generală Locativ Comunale și Amenajare a Consiliului mun. Chișinău, prin scrisoarea nr. D-1305/06 din 26 iunie 2006 a informat că dosarele personale referitor la acordarea spațiului locativ în baza hotărârilor judecătorești se pregătesc pentru a fi prezentate la ședințele Consiliului mun. Chișinău, care va examina și va primi o decizie pe cazul dat.

Dat fiind faptul neinformării privitor la acțiunile ulterioare ale Direcției Generale Locativ Comunale și Amenajare a Consiliului mun. Chișinău îndreptate spre executarea hotărârii definitive a Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 02 mai 2002, Sergiu Dorneanu, iarăși s-a adresat către Consiliul mun. Chișinău cu cerere privind acordarea informației despre motivele neexecutării hotărârii judecătorești. Drept răspuns, Direcția Generală Locativ Comunale și Amenajare a Consiliului mun. Chișinău, prin scrisoarea nr. D-1305/07 din 21 mai 2007, l-a informat pe Sergiu Dorneanu despre imposibilitatea executării hotărârii judecătorești din 02 mai 2002, din lipsa spațiului locativ liber din fondul municipal.

La fel s-a stabilit că, în baza demersului executorului judecătoresc, Consiliul municipal Chișinău la 27 decembrie 2005 a emis decizia, prin care a solicitat Direcției Generale Locativ Comunale și Amenajare și Direcției Juridice, Primăria mun. Chișinău, să întocmească în termen de 2 luni dosarele personale tuturor solicitanților incluși în lista de executare a hotărârilor judecătorești. Ulterior, la data de 12 iulie 2006 și la 22 noiembrie 2006, Oficiul de executare Centru a aplicat

amendă în sumă de 4000 de lei Primăriei mun. Chișinău. La 12 februarie 2007 executorul judecătoresc a înaintat demers către Procuratura mun. Chișinău, solicitând pornirea urmăririi penale în baza art. 320 Cod penal în privința Primăriei mun. Chișinău pentru eschivarea cu rea-voință de la executarea hotărârilor judecătorești, or, prin ordonanța Procuraturii mun. Chișinău din 21 martie 2007 a fost dispusă neînceperea urmăririi penale, anulată prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 10-117/07 din 30 mai 2007, materialele fiind restituite Procuraturii mun. Chișinău pentru organizarea unui control suplimentar. Iar la 03 septembrie 2007 Procuratura mun. Chișinău a expediat în adresa Oficiului de executare Centru mun. Chișinău ordonanța privind neînceperea urmăririi penale din 25 iulie 2007, care a fost menținută prin încheierea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău nr. 10-289/07 din 01 octombrie 2007, plîngerea executorului judecătoresc fiind respinsă ca inadmisibilă.

Ulterior, Direcția Generală Locativ Comunală și Amenajare a Primăriei mun. Chișinău la 21 decembrie 2007 a informat reclamantul că Consiliul municipal Chișinău nu dispune de spațiu locativ și doar după alocarea mijloacelor financiare sau construirea spațiului locativ vor fi întreprinde măsuri de executare a hotărîrii judecătorești.

Tot din materialele cauzei rezultă că anterior, prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău nr. 2-13082/2012 din 05 decembrie 2012 instanța a constatat încălcarea art. 1 Protocolul 1 la CEDO, urmare a nerespectării dreptului la protecția proprietății, fiind încasată din bugetul de stat suma de 195000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat reclamantului și membrilor familiei acestuia.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2013 hotărârea instanței de fond a fost casată, iar acțiunea reclamantului Sergiu Dorneanu a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-2411/13 din 11 septembrie 2013 a fost admis recursul reclamantului, a fost casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2013 și hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 05 decembrie 2012, fiind emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii depuse de Sergiu Dorneanu, fiind constatată încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 2-1198/2002 din 02 mai 2002 și a fost încasat de la bugetul de stat în beneficiul lui Sergiu Dorneanu prejudiciul moral în mărime de 50000 de lei.

De asemenea, prin hotărârea din 04 iulie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2016, devenită irevocabilă prin încheierea din 05 aprilie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă parțial acțiunea depusă de Sergiu Dorneanu împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Roman Talmaci și Primăria mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral, fiind constatată încălcarea dreptului reclamantului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 2-1198/2001 din 02 mai 2002 și a fost încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Dorneanu Sergiu suma de 20000 de lei în vederea reparării prejudiciului moral. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În speță, având în vedere că hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 2-1198/2001 din 02 mai 2002 nu a fost executată chiar și după două constatări ale instanțelor de judecată naționale, reclamantul Sergiu Dorneanu, făcând uz repetat de remediul intern în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, prin acțiunea depusă la 07 septembrie 2019 împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci, a solicitat constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 2-1198/2001 din 02 mai 2002 pentru perioada iulie 2016-septembrie 2019 și repararea prejudiciului moral cauzat în mărime 19000 de euro.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, constatând încălcarea dreptului lui Sergiu Dorneanu, garantat de art. 6 & 1 din CEDO, articolul 1 Protocolul 1 la CEDO, exprimat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău nr. 2-1198/02 din 02 mai 2002, în perioada iulie 2016 – septembrie 2019; a fost încasat în beneficiul lui Sergiu Dorneanu de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, suma de 25 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a cauzei (pentru perioada iulie 2016 – septembrie 2019) în rest, pretențiile lui Sergiu Dorneanu au fost respinse ca neîntemeiate.

Instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către Sergiu Dorneanu și Ministerul Justiției, a ajuns la concluzia de a respinge apelul declarat de Sergiu Dorneanu și de a admite apelul declarat de Ministerul Justiției, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins, ca neîntemeiată, acțiunea depusă de Sergiu Dorneanu.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, instanța de apel just a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Astfel, după cum s-a stabilit, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 mai 2002, Consiliul mun. Chișinău a fost obligat să acorde familiei reclamantului spațiu locativ, având în vedere faptul că începând cu anul 1991 a deținut diferite funcții ale efectivului de trupă și a corpului de comandă în cadrul poliției și reieșind din Legea cu privire la poliție în vigoare la data examinării cauzei.

Drept temei pentru emiterea hotărârii respective, a servit faptul că Sergiu Dorneanu, fiind angajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, a deținut un drept la spațiul locativ în baza art. 35 din Legea nr. 416 din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție (în vigoare la data emiterii hotărârii), care prevedea că colaboratorilor de poliție li se acorda de către autoritățile administrației publice locale, cel mult după 3 ani de la angajare în serviciu, iar ofițerilor – cel mult după un an de la numirea lor în funcție, spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

În acest sens, Colegiul lărgit conchide că instanța de apel just a reținut că această garanție socială a fost exclusă prin Legea nr. 90 din 04 decembrie 2009, iar Legea nr.416 din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție a fost abrogată prin Legea

nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, în vigoare din 05 martie 2013.

Conform art.12 alin.(1) al Legii nr.320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutului polițistului Inspectoratul General al Poliției este unitatea centrală de administrare și control a Poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Conform art.46 alin.(1)-(4) a Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Interne își creează fondul locativ de serviciu în modul stabilit de Guvern.

Dacă funcționarul public cu statut special și soția/soțul acestuia nu dețin în proprietate o locuință în localitatea în care activează, acesta are dreptul la spațiu locativ de serviciu pentru perioada de activitate în localitatea respectivă. Spațiul locativ se repartizează în limita disponibilului, în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne.

În cazul în care funcționarului public cu statut special nu i se poate oferi o locuință corespunzătoare, acesta va primi o îndemnizație pentru închirierea locuinței în mărimea și modul stabilite de Guvern.

Totodată, instanța de recurs menționează că modalitatea de achitare a indemnizației pentru închirierea locuinței a fost reglementată prin Hotărârea Guvernului nr.646 din 10.07.2018 privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Din actele cauzei rezultă că la 28 noiembrie 2005, a fost primit spre executare Titlul executoriu în temeiul hotărârii Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău din 02 mai 2002, fiind intentată procedura de executare.

Colegiul reține că hotărârea Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău din 02 mai 2002, a rămas neexecutată pînă la moment.

Făcând uz de remediul intern în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, prin acțiunea înaintată, Sergiu Dorneanu a solicitat constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Prin Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea

dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, a fost instituit mecanismul compensatoriu de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Urmează a se menționa că prin art. 35 din Legea cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990 (în vigoare la data emiterii hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 mai 2002), statul a acordat anumite garanții sociale unor categorii de angajați, fiind un element de asigurare socială a acestora pentru exercitarea atribuțiilor de angajat.

Colegiul reține că, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 mai 2002, Sergiu Dorneanu în calitate de angajat al Ministerului Afacerilor Interne, în temeiul art.35 din Legea cu privire la poliție, a obținut un drept la spațiu locativ cu membrii familiei, nefiind acordat cu titlu de drept de proprietate asupra acestuia.

Deci, dreptul de atribuire a spațiului locativ este direct legat de deținerea statutului de angajat al instituției care acordă aceste beneficii sociale pe perioada deținerii statutului de angajat.

Astfel, la examinarea litigiilor având ca obiect neexecutarea hotărârilor judecătorești de acordare a spațiilor locative unor categorii de persoane din cauza eșecului autorităților statului de a executa în termen rezonabil aceste hotărâri, urmează a se constata dacă Sergiu Dorneanu este deținător a dreptului subiectiv prin deținerea statutului de angajat în Ministerul Afacerilor Interne.

Având în vedere faptul că locuințele de serviciu sunt acordate beneficiarilor pe durata perioadei de angajare, executarea hotărârilor în acest sens este direct legată de menținerea calității lor de angajat.

La caz, Colegiul largit reține că actele cauzei denotă faptul că la moment recurentul Sergiu Dorneanu nu mai este angajat al Ministerului Afacerilor Interne, fapt confirmat prin ordinul nr. 491ef. din 31 octombrie 2008, din care rezultă că recurentul a fost concediat începând cu data de 01 noiembrie 2008, fapt recunoscut și de reprezentantul recurentului pe parcursul judecării cauzei. Așadar, faptul dat confirmă că Sergiu Dorneanu nu mai deține statutul de „angajat” în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Prin urmare, odată cu încetarea raporturilor de muncă cu instituția care le-a acordat beneficiile sociale pe perioada deținerii statutului de „angajat”, hotărârile judecătorești, deși neexecutate, devin caduce și nu pot fi supuse executării.

Din aceste considerente, atât timp cât aceste locuințe nu le sunt acordate cu drept de proprietate, creditorii sunt îndreptățiți la executarea respectivelor hotărâri și la repararea prejudiciului moral și material pentru neexecutare sau executare tardivă până la încetarea raporturilor de muncă.

Colegiul largit reține, că până la soluționarea speței în cauză a existat o practică constantă la acest subiect, însă este necesar de remarcat faptul că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauze similare este în continuă evoluție și anume practica în cazurile în care raporturile de muncă încetează cu beneficiarii de garanții sociale, iar hotărârile de obligare a autorităților de a asigura reclamantii cu spațiu locativ, rămân neexecutate.

Prin urmare, Colegiul reiterează că în situația menționată, urmează a fi modificată cu titlu de principiu practica judiciară în cazurile în care raporturile de muncă ale beneficiarilor garanțiilor sociale încetează.

Deci, se concluzionează că dreptul de atribuire a spațiului locativ este direct legat de deținerea statutului de angajat al instituției care acordă aceste beneficii sociale pe perioada deținerii statutului de angajat.

În speță, urmează a se invoca și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauzele în care raporturile de muncă ale beneficiarilor de locuințe de serviciu încetează, iar hotărârile de obligare a autorităților de a asigura reclamanții cu spațiu locativ rămân neexecutate.

În cauzele Păduraru, Proțap, Malai și alții vs Republica Moldova, Curtea Europeană a admis argumentul Guvernului, potrivit căruia autoritățile naționale nu mai erau obligate să le acorde reclamanților un spațiu locativ după plecarea acestora din funcție.

Esențial pentru jurisprudență în aceste cauze a fost faptul că însăși Curtea a acceptat argumentul Guvernului că executarea hotărârilor naționale căzuse în desuetudine din cauza circumstanței că reclamanții nu mai dețineau funcții în baza cărora fusesse eligibili pentru a fi asigurați cu spațiu locativ.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de apel just a reținut că reclamantul Sergiu Dorneanu nu a probat menținerea statutului de victimă (calitatea de angajat) și prin urmare dreptul implicit subiectiv de a solicita executarea hotărârii judecătorești cu privire la asigurarea cu spațiu locativ.

În aceste condiții, nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și că a aplicat eronat normele de drept material și procedural, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal.

Astfel, ținând cont de concluziile expuse supra, instanța de recurs apreciază că decizia instanței de apel cuprinde examinarea chestiunilor în fapt și în drept și aplicarea corectă a cadrului legal, ce guvernează raportul material litigios, astfel încât fiind asigurată securitatea juridică ce garantează previzibilitatea atât a conținutului regulii de drept cât și a aplicării sale, bazată pe suportul probator existent la materialele cauzei coroborat cu cadrul legal pertinent.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Sergiu Dorneanu, reprezentat de avocatul Ruslan Berzoi.

Se menține decizia din 29 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Dorneanu împotriva Ministerului Justiției, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru